

Els catalans pesats

El primer barri on vaig viure a Barcelona era el Poble Sec, concretament la part que cau a l'extrem nord del Paral·lel, allà on comencen els edificis de la Fira. Hi ha uns carrers estrets i tranquils, ombrívols, que donen de tant en tant a alguna plaça petita envoltada de cases baixes; jo llogava una habitació en un pis fosc però còmode. Era una persona massa demostrativa, saltava i reia i brandava els braços per qualsevol cosa que m'entusiasmés ni que fos una mica, com ara el fet que ja estava vivint en un país estranger i que els ponts ja cremaven, ja crepitaven, darrere meu. Només anar a les botigues locals em feia estremir amb una mena d'èxtasi, tot i que només hi comprava llaunes de calamars i pop i musclos que devorava cada migdia, assaborint l'exotisme d'aquests animals marins coberts de salses de colors. De fet, qualsevol detall diferent m'exaltava, qualsevol detall nou: l'estrèpit de les tanques metàl·liques a la sortida del metro, la visió de les muntanyes que sobresortien més enllà dels edificis negres i grisos dels grans carrers de l'Eixample, les noies que portaven massa passadors als cabells, l'olor de pols escalfada que m'acollia cada matí quan sortia

de casa meva a Barcelona per anar a la feina per guanyar els meus diners barcelonins, els nevassos de burilles i sobrets de sucre buidats que s'apilonaven al peu de cada barra de bar, l'aire farcit de suor, de cendra vessada i de perfum evaporat a les discoteques de la plaça Reial, les llambordes fosques i molles que trepitjava una rere l'altra, vigilat per les cases ratades del carrer Hospital, quan tornava cap a casa, a altes hores de la matinada cada dissabte. N'absorbia els detalls amb un cert aire de propietari, com si algú m'hagués deixat tot plegat —cada barana de ferro, cada voravia esquerdada— en herència, sense haver-me'n passat cap inventari, com la casa d'una tia del meu pare, a Londres, la tia Ivy, que la va deixar als seus nebots sense cap testament ni res, plena com estava de caretes antigàs, pipes d'opi, reculls de tires de còmic desfasats, llums modernistes i centenars i centenars de coses més que nosaltres, els familiars, vam haver de regirar a poc a poc, manejant cada objecte polsós amb tanta cura com sorpresa.

Durant aquells primers mesos a Barcelona, gairebé no entenia el castellà i, evidentment, tampoc no el parlava. Això no resultava ser cap problema, la major part del temps: gairebé tothom a qui parlava entenia el català, si més no, i de les respostes que alguns em donaven en castellà vaig començar a aprendre aquest idioma, d'oïda. De vegades, com ara quan els altres amb qui compartia el pis volien veure una pel·lícula en castellà a la tele, se m'apoderava una barreja de frustració i irritació: frustració perquè no entenia l'idioma en qüestió, i irritació perquè no m'agradava la idea que per viure aquí com un habitant més, hagués d'aprendre'l, per força. La meva actitud envers el castellà, de fet, era molt semblant a la de molts castellanoparlants i estrangers envers el català, o sigui, el rebuig immediat, perquè jo hauria volgut que no fos necessari saber entendre i parlar un idioma que considerava, d'alguna

manera, tan superflu com imposat. Trigaria uns quants anys a desfer-me d'aquest prejudici.

En fi, jo nedava en les aigües tèbies de la ciutat amb el català que em feia d'ulleres protectores, per dir-ho així, feliç a l'hora no només de poder xerrar en aquesta llengua amb la parella, que vivia al pis, sinó també de poder-la utilitzar per fer qualsevol petita transacció: comprar tabac, cervesa, pernil dolç, una ració d'ensaladilla russa... Fins que, un dia, vaig decidir preparar una esqueixada. Havia clissat una bacallaneria en una d'aquelles placetes que semblaven maquetes i hi vaig fer cap, un dissabte al matí. Hi havia una cua llarguíssima de senyores, a la qual em vaig apuntar. Quan em va tocar a mi, vaig sortir de la cua i em vaig posar davant per davant del taulell on vaig dir a la dependenta, una noia de la meva edat amb uns cabells moreníssims, què era el que volia: unes olives negres d'Aragó i uns quants centenars de grams de peix esqueixat. Mentre em servia, la noia em va preguntar: —Ets d'Eivissa, potser?

—No.

—De Perpinyà? Segur que ets de Perpinyà.

—No, sóc de Londres.

La noia es va encarcarar amb una cara de sorpresa realment impressionant, amb la boca badada i uns ulls com unes taronges, com si jo hagués fet alguna cosa extraordinària (anava a dir, com si hagués tret el membre dels pantalons, però la sorpresa que mostrava era molt més gran que la que li hauria pogut causar la visió de la meva pobra titola). De cop i volta, va mirar cap a on la seva mare despatxava un altre client, més al fons de la botiga.

—MARE! MARE!

La mare, que l'hauria sentit encara que hagués estat a l'altra banda de la plaça, va aixecar el cap:

—QUÈ?

—AQUEST NOI ÉS DE LONDRES I PARLA CATALÀ!

Aquestes dues últimes paraules les va xisclar amb tanta força que la cua sencera va girar el cap per mirar-me. Ara va tocar a la mare posar una cara de sorpresa.

—QUÈ DIUS, ARA?!

—SÍ, JO PENSAVA QUE ERA DE LES ILLES O DE PERPINYÀ PERQUÈ TÉ ACCENT, PERÒ ÉS DE LONDRES, ÉS ANGLÈS!!!!

—OSTRES!

A aquestes alçades, ja m'havia convertit en el centre d'atenció no només d'absolutament tothom que hi havia a la botiga sinó d'algun vianant i tot. Com si es tractés d'una informació secreta, la mare s'havia posat a explicar la situació a la clienta que tenia davant:

—Ho has sentit, Maria?, aquest xicot és anglès i parla català...

Vermell com un tomàquet, vaig demanar el preu de les coses que havia comprat en la veu més baixa de la qual era capaç. Mirant-me amb una cara encara meravellada, la noia va cridar la quantitat, vaig pagar, i vaig marxar com més ràpid millor, mussitant un «adéu» gairebé inaudible però no inaudible del tot perquè tant la mare com la filla van bramar:

—ADÉU-SIAU! ADÉU-SIAU!

Havent sortit de la bacallaneria, amb els ulls de la clientela multitudinària clavats a l'esquena, em vaig adonar que estava suant abundantment i que el cor se m'havia accelerat. Em vaig allunyar de la botiga a grans camades i he de confessar que a partir d'aquell dia no

m'hi vaig acostar mai més; al contrari, feia marrades per no haver de passar-hi per davant.

És cert que això va passar l'any 1985, quan no només no hi havia gaires estrangers a Catalunya, sinó que molt pocs d'aquests, poquíssims, sabien parlar català. No sé de quin percentatge es tracta, potser d'un tres o un quatre per cent, potser menys i tot, si havia de jutjar pels estrangers residents amb qui topava de tant en tant (gairebé tots del nord d'Europa). Així mateix, podia entendre que a molts catalans els fes una certa gràcia trobar un anglès que parlava el seu idioma matern, però tanmateix no volia que cada vegada que anava a fer compres acabés sent aplaudit com un mico que acaba de pelar una taronja, no volia convertir-me en un freak lingüístic.

Afortunadament, en sentir-me parlar català, no tothom s'esvalotava tant com la mare i la filla de la bacallaneria del Poble Sec; al contrari, la gran majoria —sobretot amb el pas dels anys i el corresponent augment del nombre d'estrangers catalanoparlants— ho assumia amb naturalitat, de vegades afegint-hi un petit compliment (tal com m'hauria complimentat un francès o un alemany, per exemple, si hagués après aquestes llengües), de vegades —en al cas d'algun bàrman— convidant-me a una copa de franc (una mostra d'apreciació que no em molestava en absolut) o de vegades senzillament assegurant-me amb un somriure de complicitat que no els desagradava del tot que un estranger hagués fet un petit esforç extra per tal d'integrar-se. I aquestes demostracions favorables no eren, ni de bon tros, fetes únicament pels catalans dits de soca-rel. Una gallega catalanoparlant em va dir un dia que sentia una mena d'orgull curiós pel fet que el seu segon idioma també s'hagués convertit en el segon idioma d'un de fora, un sentiment que vaig arribar a sentir expressat,

de maneres diferents, en la boca de força castellanoparlants que també havien après el català per les raons que fossin. En fi, era conscient, en tot cas, que el fet d’haver après el català em conferia una mena d’aurèola de còmplice per a alguns, i, com no podia ser d’altra manera, de pallaso o d’idiota per a alguns altres (mai no oblidaré la noia castellanoparlant de la zona alta de Barcelona —la nòvia d’un amic meu— amb qui vam anar a sopar i que de cop i volta es va posar a riure de mi, histèricament, incontrolablement, perquè jo parlava en català amb els cambrers).

Ara bé, també s’ha de dir que alguns catalans es comporten d’una manera automàtica un cop que veuen que tu ets alhora estranger i catalanoparlant; tant és així, que és possible anticipar tot el que diuen moments abans que les paraules els surtin de la boca. Per exemple, hi ha el

català que es queixa dels castellanoparlants monolingües

que es troba pertot arreu; de fet, jo me’l trobo, si més no, un cop la setmana. És fàcil de reconèixer: sempre té almenys deu anys més que jo —i això ha estat així durant els vint anys que he viscut aquí, o sigui, quan tenia més de vint anys, l’altre sempre en tenia més de trenta, i ara que en tinc quaranta i escaig l’altre sempre en té, com a mínim, cinquanta i escaig— i la conversa habitualment va així:

—Tu no ets d’aquí, oi?

—No. Sóc de Londres.

Aquí toca un somriure amable per part del català.

—Doncs, carai, parles el català molt rebé.

Què es pot dir a un afalac així? Jo solc respondre amb la meva falsa modèstia habitual i dic, abans que em pugui aturar:

—No té cap mèrit, he viscut aquí molts anys.

Ja està: el català abaixa la veu, esbatana els ulls, acosta el cap i diu en un mig xiuxiueig, com si es tractés d'un acudit verd, aquesta frase que he sentit, literalment, centenars de vegades durant les dues últimes dècades:

—Doncs hi ha gent que han viscut aquí trenta o quaranta anys i no saben dir ni una sola paraula en català!

I ara què faig? Si li dono la raó és com si afirmés la meva superioritat a tots aquests castellanoparlants que suren com una massa amorfa, uniforme i aparentment força lletja en l'imaginari de l'altre. Si el contradic —dient, per exemple, que conec un munt de castellanoparlants que han après el català, i que, en tot cas, tothom té el dret a no aprendre quelcom si no vol— ell m'entretindrà allà mateix durant un temps indefinit amb un munt d'anècdotes lingüístiques tretes de tota una vida com a nadiu d'un país diglòssic (i, en una forma o una altra, ja he sentit totes aquestes anècdotes); doncs somric, arronso les espatlles, mussito alguna cosa com ara «no ho sé» i faig cap a la sortida (perquè aquesta conversa sol tenir lloc en una botiga) just en el moment que entra un altre client, un client que tot seguit diu «buenos días». El meu interlocutor, aquest guerrer de la llengua, aquest catalanoparlant sofert, li respon «buenos días» sense vacil·lar i amb un somriure tan ample com el que m'ha regalat a mi fa un moment quan ha sentit que jo era un estranger catalanoparlant. Cap intent de fer servir alguna paraula en català, cap intent, de fet, de fer res que no sigui vendre que, al cap i a la fi, és el que pertoca si ets botiguer. Però com vol que un castellanoparlant entri en contacte amb el català, com vol, fins i

tot, que senti alguna paraula en català, si els catalanoparlants que estan més en contacte amb el públic es neguen a pronunciar-ne ni una en la seva presència?

En tot cas, aquest tipus de català pesat és gairebé inofensiu si el comparem al

català que dóna lliçons d'història

Segons aquesta gent —i mai no són historiadors, siguin professionals o siguin aficionats, que consti—, absolutament tota la història catalana no és res més que un gran monument, una gran justificació incontestable, que demostra, sense cap mena de dubte, que els catalans d'avui en dia tenen raó en tant que són catalans.

Afortunadament, no n'hi ha gaires, d'aquests predicadors de la història, però si en trobes un, i es dóna la casualitat que ets un estranger catalanoparlant, doncs ja pots preparar-te les orelles per al sermó, perquè aquest tipus de català sol donar per descomptat que cal explicar-t'ho absolutament tot, i «tot», aquí, vol dir tots aquells moments clau que, segons ell, han marcat els catalans profundament i els han acabat donant la raó. El monòleg sol anar així:

—Catalunya era el primer país d'Europa de tenir una democràcia blablabla i el primer país de tenir un codi marítim blablabla i el Llibre de Coch el primer llibre de cuina blablabla i és possible que fins i tot inventéssim la forquilla imagina't quan a Madrid encara no menjaven amb cullera blablabla Ramon Llull va inventar la informàtica blablabla segles tretze i catorze un dels imperis més grans d'Europa blablabla els nostres almogàvers van fotre canya pertot arreu la venjança catalana blablabla ens van prohibir d'anar a Amèrica blablabla la Guerra dels

Segadors contra les tropes castellanques blablaba els feien dir «setze jutges» i si ho pronunciaven malament, zas!, bon cop de falç! blablaba Tractat dels Pirineus vam perdre la Catalunya Nord com si res als castellans tant se'ls en fotia blablaba pèrdua de tots els nostres drets el mil set-cents catorze Decret de Nova Planta Olivares tancament de les universitats van prohibir el català blablaba primera revolució industrial a Europa després d'Anglaterra blablaba un català va inventar el primer submarí del món blablaba Franco quaranta anys genocidi cultural la transició café para todos blablaba i ara el tripartit ja em diràs

O una cosa així. Es tracta, en tot cas, d'una versió immaculada de la història catalana, lliure d'antisemitisme, de negrers, d'anarquistes — els anarquistes, per aquest tipus de català, són un factor negatiu— o de col·laboradors franquistes.

Ara bé, aquests suposats experts a part, la història catalana sí que ens pot ser útil, sobretot perquè ajuda a desmentir la història espanyola tradicional i encara ensenyada avui en dia, amb les seves faules d'unificació total en un període en què no hi havia un estat unit en tot Europa, amb els seus reis intocables, els seus genocidis tapats, la seva civilització putrefacta i hipòcrita engalanada amb escuts i farbalans i armes decoratives, com les històries oficials de totes les nacions oficials, cada una amb el seu mite fundacional, la seva mentida profunda i lluent, encastada prou bé en els caps dels seus escolars perquè aquests la vagin recordant fins al dia que morin. Cada història oficial és una petita societat de l'espectacle que tothom dona per descomptat sense qüestionar-la mai, en la qual tothom viu feliçment entabanat, i la història catalana, en aquest sentit, és com un atac situacionista brillant contra l'autosuficiència plàcida dels creients de la història oficial, com

si algú hagués rebentat la bombolla de la llegenda nacional espanyola, amb una agulla treta del no-res. La història catalana, per tant, pot ser una mina de possibilitats subversives, plena com és d'episodis que contradiuen no només la història oficial d'Espanya, sinó també la història oficial de molts altres llocs, atès que la mateixa existència d'una història catalana pressuposa l'existència d'altres històries amagades —a França, a la Gran Bretanya, a Itàlia, i a tots els altres països monolítics, pomposos, autosuficients, parapetats darrere les seves absurdes històries oficials—; és més, pressuposa una visió completament diferent de la història d'Europa, començant amb el qüestionament de la identificació històrica dels estats amb els països —o amb les nacions, si ho preferiu—, una identificació que, per anacrònica que sigui, no deixa de ser la pedra angular del pensament dels que manen a la institució horriblement desfasada que és la Unió Europea.

M'entretinc tant perquè em fa cosa passar al proper exemple de català pesat. Em refereixo al

català que fa bandera de la poca importància que dóna al fet de ser català

Escena: una carnisseria de l'Eixample, prop del Mercat de la Concepció, a finals dels vuitanta. Entro amb la intenció de comprar tres talls de llom. Darrere el taulell, un home d'uns quaranta-vuit o quaranta-nou anys; de complexió més aviat pàl·lida, té els cabells ja grisos i una papada emergent.

—Hola.

—Hola.

—Tres talls de llom, si us plau.

—Tres talls de llom... Va bé així?

Faig un cop d'ull als tres talls de llom que acaba de tallar.

—Perfecte, gràcies.

Els embolica.

—No ets d'aquí, oi?

—[amb un petit sospir] No, sóc de Londres.

—I com és que parles català?

—El vaig aprendre en un poble, fa uns anys, ja.

—Per què?

—[sorrès] Perquè... perquè és el que parlava la gent que coneixia. Em semblava lògic... No ho sé... I m'agrada, és clar...

—Saps que a la resta d'Espanya no l'entenen?

—Sí, però jo visc aquí i...

El carnisser fica els talls de llom, ja embolicats, en una bosseta de plàstic.

—Saps una cosa? Jo sóc català de soca-rel. La meva família ha i aquí durant cinc-cents anys, com a mínim. Tenim una masia familiar que data de l'època de Jaume I. No hi ha ningú més català que jo, ningú! I saps què? M'és absolutament igual. Ab-so-lu-ta-ment igual.

Pausa.

—Ah.

—[amb èmfasi] És que hi ha gent que parla molt sobre si som espanyols o si som catalans, però no en faig cas perquè tant és per mi, ser català com espanyol. M'és ab-so-lu-ta-ment igual. Per mi, els catalans no som millors que els altres espanyols, entens el que et vull dir? Per mi, ser català és com ser murcià o asturià, parlo el castellà perfectament, i mi què cony m'importa si algú em parla en català o en castellà? Si em

parla en castellà, jo li responc en castellà, i si em parla en català, jo en català. M'és ab-so-lu-ta-ment igual. Perquè al cap i a la fi el sentit comú ens diu que tots som éssers humans, si o no? Sí o no?

—[mirant el rellotge] Suposo que tothom té el seu...

—Els nacionalistes diuen que això no pot ser, i saps què els dic?

—[desconcertat] No.

—Aneu a la porra! Perquè els nacionalistes, en el fons, són uns fatxes, saps?, uns nazis! Per què vull un passaport català, jo? I no som tots europeus, ara? I aquí els catalans dient que hem de separar-nos d'Espanya! Ara que tothom vol tirar les fronteres a terra, els catalans volen posar-ne més! Jo sempre els dic, mireu, sóc més català que tots vosaltres plegats, sóc de sang pura catalana, i tot això que dieu és de bojos! Vull dir, Catalunya està bé, té les seves coses, com a tot arreu. I també té els seus desavantatges, cuidado! Però que no em mengin el coco, explicant-me que és el millor país del món! I que no em vinguin a preguntar si em sento català o espanyol perquè jo em sento tan espanyol com català —m'és ab-so-lu-ta-ment igual— i si vols saber la veritat, més que espanyol o català, jo sóc un ciutadà del món, sí senyor! Passo! Sí senyor, passo olímpicament! Ja t'ho he dit, si em parlen en castellà, jo en castellà, i si em parlessin en anglès, els parlaria en anglès, si en sapigués, és clar... Setanta-cinc pessetes.

—Té.

—Molt bé. I que no deixis que et mengin el coco, que si Espanya, que si Catalunya! Tots som bípedes! Adiós!

Surts al carrer. Busques un bar. Hi demanes conyac.

Però aquesta variant de català pesat no és res en comparació amb el

català que fa mans i mànigues per no semblar català

És fàcil d'identificar: si parla en castellà (o qualsevol altre idioma que no sigui el català), ho fa en una veu ben alta, amb confiança, d'una manera un pèl exagerada:

—OYE TÍO, ¡CUANTO TIEMPO!

Si li parles en català, d'altra banda, abaixa la veu fins al punt que gairebé està xiuxiuejant:

—Com estàs? Bé?

I si la conversa s'allarga, es guardarà prou de fer qualsevol referència a qualsevol cosa que podria ser identificada com a catalana: tots els seus punts de referència no internacionals —llibres, música, pel·lícules, llocs, famosos, política— són exclusivament espanyols. En fi, el seu punt de vista, dit d'una altra manera, és del tot castellanocèntric, és a dir, calcat al de qualsevol persona nascuda a l'Espanya monolingüe, com si el fet de saber parlar català i tenir l'accés a les manifestacions múltiples de la cultura catalana en el sentit més ampli de la paraula que això comporta, com si el mateix fet de viure en un espai geogràfic anomenat Catalunya, no només no tingués cap importància sinó que es tractés d'una nosa vergonyosa que cal passar per alt, com si no existís, com si no hagués existit, com si tot plegat hagués estat gasejat i incinerat i les seves cendres escampades en una fossa llunyana ja el dia que va néixer.

En lloc d'aquests catalans que fan mans i mànigues per no semblar catalans, aquests catalans anodins que mussiten tant, aquests catalans que mai no et miren els ulls, aquests catalans que no saben comportar-se davant d'un estranger catalanoparlant, dóna'm el castellanoparlant més declaradament anticatalà de la terra, dóna'm

fins i tot el català més anticatalà de la terra, d'aquells que saben de què va la història però que l'han rebutjada amb coneixement de causa i que no s'estan de cridar de la seva desafecció de les teulades estant, dóna'm, també, per què no?, l'independentista més convençut, l'anarquista més vociferant, el que sigui, qualsevol persona que tingui alguna cosa a dir, qualsevol persona que no hagi caigut en el fang de la indiferència més convencional, dóna'm, fins i tot, el català esmentat més amunt —el que fa bandera de la poca importància que dóna al fet de ser català— perquè, per bé que li cal mitja hora per explicar una cosa que a cap espanyol autèntic no li caldria explicar ni durant mig minut, almenys creu en alguna cosa, almenys no el domina la inèrcia pura, almenys té alguna idea pròpia... De tots els catalans pesats, doncs, no n'hi ha cap de més pesat que el català que fa mans i mànigues per no semblar català, que aquest pàmfil perdut, aquest sòmines crònic que no ha sabut fer-se càrrec de l'existència que li ha pertocat, que ni defuig ni accepta, vivint com viu en una bombolla reduïda dintre de la qual l'aire és pobre, sense oxigen, com diluït pels rastres d'un pet persistent.

Desfortunadament, no hem arribat al final de la nostra llista de catalans pesats. En falta un:

l'estranger catalanòfil acabat d'arribar

Allà el tenim, al seu pis, o en un bar, o en una festa. Té uns vint-i-set o uns vint-i-vuit anys i necessita una tallada de cabells. Fa dos o tres anys que viu a Catalunya i, a més, parla català. De fet, parla català amb una correcció —catifa en comptes d'alfombra, vorera en comptes d'acera, cloïsses en comptes d'almejas, prémer en comptes d'apretar— que desconcerta els mateixos catalans. Però ara no està parlant en

català, sinó en la llengua del seu país d'origen, perquè el seu interlocutor és un amic compatriota, un amic que està de visita a Barcelona, un amic que vol veure la Rambla i sortir de copes, però que ha demostrat tenir uns coneixements més aviat minsos de l'anomenada realitat catalana; és més, que ha demostrat no tenir-hi gaire interès; és més, que ha demostrat, amb les poques referències que hi ha fet, que considera que no és ben bé una realitat sinó una mena d'aberració excèntrica (que és, al cap i a la fi, més o menys l'actitud de tots els estrangers que visiten Catalunya per primera vegada). Desafortunadament per a aquest visitant, l'estranger catalanòfil ha copsat la seva falta de comprensió de l'anomenada realitat catalana. I per a l'estranger catalanòfil, això és un assumpte greu, perquè ell ha emigrat cap a aquesta realitat, ell ara viu aquesta realitat, ell està afal·lerat per aquesta realitat, i té la ferma convicció que ha de convèncer el seu amic d'una vegada per sempre, que Catalunya existeix, que Barcelona és més catalana que qualsevol altra cosa, que aquí es parla un altre idioma, i així successivament. Tant ell com el seu amic han estat bevent (perquè és dissabte i toca fer unes quantes cerveses). En el cas de l'amic, això no importa, però en el cas de l'estranger catalanòfil, sí: l'alcohol li ha convertit l'anomenada realitat catalana en una cosa urgent, dramàtica i imprescindible i per tant parla pels descosits, repassa vegada rere vegada els punts que ell creu essencials a l'hora d'entendre el país: el Pau i Treva, l'imperi mediterrani, la Guerra de Successió, la revolució industrial, la repressió franquista... El visitant, al començament, prova de dir alguna cosa, de defensar el seu punt de vista, però cada vegada que arriba al final d'una frase l'estranger catalanòfil l'interromp apassionadament per rebatre-li els arguments a l'acte, traient-se discurs rere discurs de la màniga fins que

no s'adona que la conversa s'ha convertit en un monòleg, que l'amic visitant, cada vegada més irritat i cansat, ha deixat de parlar, que només vol que l'estranger catalanòfil calli d'una vegada (cosa que sembla cada vegada més improbable) de manera que ell, el visitant, pugui sortir a fer una copa ben sol o —i és l'opció cada vegada més preferible— que pugui anar-se'n a dormir. Vet aquí, doncs, com l'estranger catalanòfil s'ha convertit en el pitjor tipus de pesat imaginable, una mena de monstre (amb la diferència que els monstres solen tenir quelcom d'interessant). Gesticula i garla, balbucejia i exclama, gairebé fora de si, els ulls esbatanats, els cabells saltant cada vegada que belluga el cap per reforçar el que està dient o, més ben dit, predicant... Déu meu, quin horror, si aquest sóc jo, jo quan tenia uns vint-i-set o uns vint-i-vuit anys, avorrint els amics visitants, un rere l'altre, enutjant-los, cansant-los, espantant-los, fins i tot.

Evidentment, en aquella època havia pres unes dosis massa altes de Catalunya, no hi estava prou acostumat i no en sabia controlar els efectes. Com si Catalunya fos una quantitat inacabable de sulfat d'amil que no deixava d'esnifar. Ara, és diferent. Ara sóc com el ionqui veterà que mesura les seves dosis fins a l'últim mil·ligram, que s'injecta tranquil·lament i sent com l'heroïna s'arrossega per les venes, lenta i peresosa, deixant-lo en un estupor que és aguantable, si no agradable, gràcies al sentit d'immunitat que confereix. De manera que ja no sento la necessitat de predicar res a ningú, i menys als estrangers. Tant als que són visitants com als que són residents.